

CANNES FİLM FESTİVALİ'NDEN ÖDÜLE DÖNEN
"BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA" NİN BAŞARILI
YAPIMCISI AKTÜEL'E KONUŞTU

CANNES'IN ÖDÜLLÜ YAPIMCISI ŞİMDİ YENİ PROFESYONELLER YETİŞTİRİYOR

"Bir Zamanlar Anadolu'da" ile 64. Cannes Film Festivali'nde "Jüri Büyük Ödülü"nü koltuğunun altına alan Nuri Bilge Ceylan'la aynı karede görmeye alıştığımız bir isim Zeynep Özbatur Atakan. Ünlü yapımcıyla başarısının sırrını ve "yapımcı yetiştiren" Yapımlab atölyesini konuştuk.

SEBLA KOÇAN
sebla.kocan@aktuel.com.tr

Sekiz yıldır ünlü yönetmen Nuri Bilge Ceylan'la birlikte çalışan Zeynep Özbatur Atakan, yapımcıların "filme para yatıran ve yalnızca finansal kaygılar içinde olan para babaları" olarak algılanmasının yanlış olduğunu dü-

şünüyor. Özbatur bu düşünceyle geçtiğimiz kıştan bu yana sinema sektöründe çalışan herkese açık olan "Yapımlab"i hayata geçirdi. Özbatur'un Yekta Kopan, Harika Uygur gibi alanında uzman isimlerle birlikte yürüttüğü atölyeler, yeni dönemde sinemayla ilgilenen amatörlerle de açık olacak.

● Önce "Yapımlab"den, yani "yapımcı yetiştiren laboratuvar"dan bahsedelim. Yapımcı "yetiştirilebilir" bir kişi midir, yalnızca parası olması yetmez mi?

Zeynep Özbatur Atakan, yapımcıların sinema sektörünün varolmasını sağlayan önemli dengelerden biri olduğuna inanıyor.

Türkiye'de yapımcı algısı ile ilgili hep bir sorun var. Yapımcı kalantör, elinde purosuyla masa arkasında duran, yalnızca parasını düşünen adam olarak resmedilir. Halbuki yapımcı projenin her aşamasında, doğumundan hayatını sürdürdüğü bütün evrelerinde mekanizmayı ayakta tutan kişidir. İşin yürütülmesi, finansal desteğin sağlanması, yatırımcıların ikna edilmesi gibi pek çok alan olan bir iştir yapımcılık. Yapımcı, bir sektörün varolabilmesini sağlayan önemli dengelerden biridir. Ben ortaya

çıktığımda aynı ifade benim için de düşünülmüştü, sert bir işkadını olarak...
● İyi bir yapımcı olmanın yolu eğitimden mi geçiyor?
Ben yapımcının donanımına çok önem veren biriyim. Edebiyatla sinemanın yolları her zaman kesişir. İyi bir yapımcı olmanın yolu da iyi bir kültürden, doğru bir bilgiden geçiyor. Bu çok önemli. Yapımcının okuduğu eseri, önce hikayeyi anlayabilmesi önemli. Yakin arkadaşım olan Yekta'yla (Kopan) konuşurken "Neden böyle bir

atölye olmasın?" dedik. Önce Facebook'ta bir ilan vererek başladım. Ve bir anda iki sınıf birden doldurduk.
● Vakit ayıramamaktan korkmadınız mı?
Aslında Yapımlab birkaç yıldır kafamda olan bir projeydi, ancak aynı anda üç-dört projeyi birden yürütmeyi sevmiyordum. Nuri Bilge Ceylan'la çalışıyorum, zaten çok yoğun bir işim var, başka bir şey istemiyordum yanında. Ama paylaşmayı, öğrenmeyi, öğretmeyi seven biriyim ve Yapımlab hep aklımda olan bir

şeydi. Yapımlab'i bir anlamda "Bir Zamanlar Anadolu'da"ya borçluyuz. Filmin çekimlerini yaptıktan sonra fark ettik ki çok uzun bir post-produksiyon, kuruğu süreci olacak. Bu da bir başka projeyi hayata geçirebilmem için doğru bir zamandı.
● Öğrencileriniz sinema sektöründe yer alan insanlar, değil mi?
Yapımlab amatörlerle yönelik bir yer değil. Bu atölyelere yönetmenler, senaristler, profesyonel yapımcılar ve oyuncular katılıyor. Çünkü insanlar da yatırımcıyla ne konuşacaklarını bilme-

yeni aktüel - 2011 81

leri gerekiyor. Bir yönetmen de nasıl bir yapımcıyla çalışacağını öğreniyor. Sinefil olduğunu iddia eden amatör öğrenciler için bir genç laboratuvar kurmayı planlıyoruz bu dönem. Fakat bu bir hobi kursu değil, bunu mesleki anlamda benimsemek isteyenlerle çalışacağız.
● Siz ilk bakışta nasıl bir proje etkiler? Nasıl karar verirsiniz o projeye yatırım yapacağınıza?
Harika Uygur misal. Kendisi alanında çok araştırmacı biridir. Yurtdışındaki workshop'lara katılır, yenilikleri takip eder. Harika, Yapımlab'in önce öğrencisi oldu, sonra birlikte öğrencileri de alıp Berlin Film Festivali'nde gözlem yaptık. Bir oyunu seçtimde neler oluyor, uluslararası standartlarda iş nasıl yürüyor onu izledik. Hukuk bilgisi bir sinemacı için vazgeçilmez bir şeydir. Bu derzi Yapımlab'de Sedef Erken Sanlısoy veriyor. Kendinizi bir anda sözleşme yaparken buluyorsunuz bu sektörde, bu nedenle işin inceliklerini bilmeniz önemli. Bir de senaryo yazımı üzerine bir dersimiz var. Nilgün Öneş ile dersler yaptık şu ana kadar. Burada da amaç yazarın kendisi tarzını bulmasına yardım etmek.
● Sizi ilk bakışta nasıl bir proje etkiler? Nasıl karar verirsiniz o projeye yatırım yapacağınıza?
Harika Uygur misal. Kendisi alanında çok araştırmacı biridir. Yurtdışındaki workshop'lara katılır, yenilikleri takip eder. Harika, Yapımlab'in önce öğrencisi oldu, sonra birlikte öğrencileri de alıp Berlin Film Festivali'nde gözlem yaptık. Bir oyunu seçtimde neler oluyor, uluslararası standartlarda iş nasıl yürüyor onu izledik. Hukuk bilgisi bir sinemacı için vazgeçilmez bir şeydir. Bu derzi Yapımlab'de Sedef Erken Sanlısoy veriyor. Kendinizi bir anda sözleşme yaparken buluyorsunuz bu sektörde, bu nedenle işin inceliklerini bilmeniz önemli. Bir de senaryo yazımı üzerine bir dersimiz var. Nilgün Öneş ile dersler yaptık şu ana kadar. Burada da amaç yazarın kendisi tarzını bulmasına yardım etmek.

senaristin maharetine kalır. Doğaçlamaya da inanırım. Bir senaryonun sınırlanmaması gerekir. İyi bir senaryonun iyi bir proje olup olmadığını anlamam lazım. Çok iyi bir senaryo ama o çok iyi bir projeye olmaya bilir. Beni etkileyen, projedeki fikir, bunu kimin, nasıl yapacağı. Tayfun Pirselimoglu'nun "Hiçbir Yerde" projesini çok beğenmiştim mesela. Hem senaryosu hem de Tayfun'un her dahi önce yaptığı kısa filmleri izlemiş ve karar vermiştim.
● Kendisi de en son "Bir Zamanlar Anadolu'da" için "ticari kaygı olmayan bir film" dedi. Bu sizin için zor bir durum olmuyor mu? Yaptığımız en pahalı film oldu. Cast bütçesi yüksekti, prodüksiyon şartları çok zorlu, ekisi derecelerde çok sert koşullarda çalışıldı. Ama bunların hepsi masabaşında planlandı. Biz Nuri Bilge Ceylan'la üç film yaptık ve "ne kadar para kazanırız"dan ziyade "nasıl bir

ZEYNEP ÖZBATUR ATAKAN KİMDİR?
12 yıl klasik bale eğitimi, sonrasında da resim eğitimi aldı. Güzel Sanatlar Fakültesi'nde sinema bölümünde okudu. Hep sanatçı olmayı hayal etti, ama sinemada başka bir alanda daha iyi olduğunu görünce, o yola sapmaya karar verdi. 11 yılda beş film yaptı. Plastik sanatlarla ilgili, kitap okumayı seviyor. Kendisinden bahsederken "Öğrenme arsızım. Bir sergi, bir tiyatro oyununu kaçırılmak isterim. Bu dönem yeniden tarih okumaya başladım mesela. Tüm bunlar beni besliyor; kararlarımı, kriterlerimi etkiliyor" diyor.

"Bir Zamanlar Anadolu'da" ekibi Cannes sokaklarında.

film yaparız" dedik hep. Evet para da kazandık, bazen eşit noktalarda da kaldık. Ama bunun hesabını masa başında görüyor ve hayatımıza çok şükür devam edebiliyoruz.
● Nuri Bilge Ceylan'ın bir yönetmen olarak sizi en çok etkileyen özelliği nedir?
Yaratıcı bir insanla işbirliği içinde olmak başka bir şey, bunu çok seviyorum. Laboratuvar çalışması gibi geliyor onunla çalışmak. Her filmdeki yolculuk, o yolda devam ederken başımızdan geçen maceralar beni etkiliyor. Sürece daha odaklıymış sonuçtan ziyade. Çok keyifli zamanlar, aramak, deneyimlemek... Nuri Bilge Ceylan ne istediğini iyi bilen ve onu bulana kadar arayan bir insan. Kararlılığı çok etkileyici.
● Cannes'dan ödülle döndünüz, şimdi nasıl hissediyorsunuz?
Cannes'dan döndüğümde fiziksel olarak çok yorgundum. Bir boşluk duygusu da oldu ama hemen laptop'u açtım ve çalışmaya devam ettim. Bu bizim üçüncü gidişimiz Cannes'a. Nuri Bilge Ceylan önce "Uzak"la gitmişti. Ben o dönem o salonda yalnızca izleyiciydim, onunla çalışmıyordum. Ama kendisiyle 1999'dan beri tanışıyoruz. "Mayıs Sıkıntısı" filminden sonra bizzat gidip tebrik etmişim, çünkü filme çok beğenmişim. 2003'te "Uzak" Cannes'a ilk gittiğinde çok gururlanmış ve keşke bu işin bir parçası olsam demişti. "İklimler", "Uç Maymun" ve bu film için sonrasında hep birlikte gittik. Ama bu filminden daha farklı bir heyecanı oldu. Film festivalinin son günü gösterildi. 10 günlük gerilim son gün zirve noktaya varmıştı.
● Bundan sonraki planlarınız neler?
"Bir Zamanlar Anadolu'da"nın gösterime girmesi sonbaharı bulacak. Film dünyada da 50 civarında ülkede gösterime giriyor. Dünya satışları da buradan olacağı için koşturmaya devam edeceğiz. Bir süre yeni proje düşünmeye vakit yok.